BESLUIT

N'Gein.

Postbus 1 3430 AA **Bezoekadres** Martinbaan 2 3439 NN www.nieuwegein.nl
Bank Nederlandse Gemeenten 28 50 04 387

Nieuwegein

Duurzame Ontwikkeling

Contactpersoon Edmée Sleijpen
Telefoon (030) 607 12 78
Fax (030) 604 87 81
E-mail e.sleijpen@nieuwegein.nl

Stichting Boogbrug Vianen
W. van Sijl
Walkade 15
3401 DR IJSSELSTEIN

Datum 16 juli 2010
Kenmerk 2010/618
Onderwerp Afwijzing aanvraag tot aanwijzing tot monument van Boogbrug Nieuwegein-Vianen (Vreeswijk B 5398, 5016, Vianen B 5193, 2912, 2894, 3876, 3124, 3125, 3126).

VERZONDEN 23 JULI 2010

Geachte heer van Sijl,

Het college van burgemeester en wethouders heeft uw aanvraag omtrent het aanwijzen tot gemeentelijk monument van de Boogbrug over de Lek bij Vianen – Nieuwegein op 13 januari 2010 in goede orde ontvangen. Hieronder zetten wij ons besluit uiteen.

Samenvatting
Stichting Boogbrug Vianen heeft voorgesteld de Boogbrug over de Lek bij Vianen aan te wijzen als gemeentelijk monument binnen de gemeente Nieuwegein. Het college heeft advies gevraagd aan de gemeentelijke monumentencommissie en aan de eigenaar, Rijkswaterstaat. Op basis van de verkregen adviezen heeft het college besloten uw verzoek tot aanwijzing af te wijzen.

Hieronder vindt u, na een samenvatting van uw aanvraag, een uitgebreide onderbouwing voor het genoemde besluit. Daarnaast wordt de bezwaarprocedure uitgelegd.

De aanvraag
In uw aanvraag verzoekt u ons om de boogbrug aan te wijzen als gemeentelijk monument. Uw aanvraag is ingediend zowel bij de gemeente Nieuwegein als de gemeente Vianen, aangezien de brug op grondgebied van beide gemeenten ligt. Uw argumentatie voor aanwijzing als gemeentelijk monument luidt als volgt:

- De boogbrug is een nationaal en regionaal landmark waar bewoners, bedrijfsleven en gemeente Vianen en Nieuwegein hun identiteit aan verbinden.

- Cultuurhistorische waarden van industrieel erfgoed raken steeds meer in de samenleving verankerd en men wordt zich steeds bewuster van de lokale en nationale betekenis van de brug.
- De volwandige bogen en de strakke vormen markeren een tijdsgewricht in de bouwgeschiedenis.
- Het ensemble van de twee nieuwe bruggen en de boogbrug levert een uniek samenspel van vorm, materiaal en constructie.
- Maar bovenal is de beleving van de plaatselijke bewoners in het geding. Zij ervaren de schoonheid van de boogbrug van nabij. Met name wanneer de boogbrug als derde brug voor het lokale verkeer wordt opengesteld. Dan zal iedereen weer de grootsheid van de hoofdoverspanning kunnen beleven: machtig als een kathedraal, een modern gewelf met een tijdsgewricht met wetten van het menselijk verstand en de ontroering van een geschiedenis in een overweldigend rivierenlandschap.
- Belangrijk nieuw feit is de ontdekking van Stichting Menno Coehoorn, die schrijft dat de pijlers kazematten bevatten waardoor de brug onderdeel is van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en daardoor genomineerd is voor de Werelderfgoedlijst.

De brug is voor de regio en de steden Nieuwegein en Vianen een belangrijke cultuurhistorische en geschiedkundige waarde.

Onderbouwing collegebesluit

Advies Rijkswaterstaat
De eigenaar van de boogbrug, Rijkswaterstaat, heeft ons middels een schrijven laten weten nog steeds achter hun advies te staan niet over te gaan tot aanwijzing van de brug als monument. Hierbij wordt verwezen naar de motivering in de uitspraak van de Raad van State uit 2007, met betrekking tot de toenmalige aanvraag tot aanwijzing als Rijksmonument. Rijkswaterstaat is voornemens de boogbrug te slopen.

Waardering en advies gemeentelijke monumentencommissie
Volgens de Monumentenverordening van de gemeente Nieuwegein (2007) is een gemeentelijk monument een 'zaak die van algemeen belang is wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde' of 'van

een terrein dat van algemeen belang is wegens een daar aanwezig zaak' zoals hiervoor beschreven.

Wij hebben de gemeentelijke monumentencommissie om advies gevraagd, conform artikel 3.2 van de monumentenverordening Nieuwegein. Uw aanvraag is vervolgens behandeld tijdens de vergadering van de monumentencommissie. De door u aangedragen argumenten zijn (samen met andere relevante aspecten) uitvoerig besproken en afgewogen.

De monumentencommissie heeft de boogbrug gewaardeerd volgens een beoordelingssystematiek die op het volgende neerkomt: een object wordt beoordeeld op de architectonische waarde, de cultuurhistorische waarde, de omgevingswaarde, de zeldzaamheid, de ouderdom en de karakteristieke waarde met elk een eigen van elkaar verschillende waardering. Zo kent de architectonische waarde een hogere waardering dan bijvoorbeeld ouderdom. Deze beoordelingscriteria zijn verder gerelateerd aan een beoordelingsysteem met punten (zie bijlage). De totaalscore van de boogbrug bleek lager dan de voor een positief advies vereiste 10 punten. De monumentencommissie heeft derhalve geadviseerd de aanvraag tot aanwijzing van de boogbrug tot monument af te wijzen.

Andere aspecten die een belangrijke rol spelen en betrekking hebben op de waarderingscriteria – architectonische waarde, de cultuurhistorische waarde, de omgevingswaarde, de zeldzaamheid, de ouderdom en de karakteristieke waarde – afzonderlijk of tezamen met één of meerdere andere- zijn de volgende:

1) De monumentencommissie heeft reeds in 2003 geadviseerd, dat de Boogbrug op zichzelf niet belangrijk genoeg is voor aanwijzing als rijksmonument. Alleen als de brug opgenomen wordt in een groter verband als onderdeel van het Rijkswegenplan 1927 staat de commissie positief tegenover een aanwijzing als rijksmonument. Dit kan doorgetrokken worden naar het niveau van gemeentelijk monument.
2) De oorspronkelijke brug, daterende uit 1936, werd tijdens Tweede Wereldoorlog verwoest en in 1948 heropgebouwd. De brug is dus niet meer in oorspronkelijke toestand aanwezig.
3) De brug heeft geen specifiek historisch belang gehad voor de geschiedenis van Vianen en Nieuwegein.

4) De brug is niet opgenomen in de projecten om de Nieuwe Hollandse Waterlinie te beschermen. Hierdoor is de monumentale waarde discutabel.
5) De kazematten die voor de Tweede Wereldoorlog in de brugpeilers zaten, zijn na 1948 niet meer teruggeplaatst en reeds verloren gegaan. Hierdoor is brug geen onderdeel meer van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
6) Het oorspronkelijke ontwerp was een vormgeving zonder neven bruggen; vanuit het oogpunt van esthetiek werd gekozen om alle rijstroken binnen de boog te houden. Dat is nu niet meer het geval, door de aanleg in 1967 van rijstroken voor langzaam verkeer.
7) De brug heeft geen hoge esthetische waarde. Het hoogteverschil tussen de onderkant van de trekband van de brug en de onderkant van de onderliggers van de aanbruggen doet afbreuk aan het uiterlijk van de overbrugging als geheel.
8) De brug is niet uniek, omdat de fietsbruggen de gaafheid van de brug beperken.
9) Er zijn al vier bruggen van het Rijkswegenplan 1927 aangewezen als rijksmonument. Bijgevolg zal het erfgoed van het Rijkswegenplan uit 1927 niet verloren gaan als de Boogbrug van Nieuwegein/Vianen niet aangewezen wordt als gemeentelijk monument.
10) De brug is visueel storend in relatie tot de nieuw gebouwde bruggen. De omgevingswaarde en de karakteristieke waarde staan met betrekking tot dit punt dus niet vast.
11) De brug is niet in een goede staat bewaard. Het wegwerken van achterstallig onderhoud, hetgeen noodzakelijk zal zijn indien de brug een gemeentelijk monument wordt, is erg kostbaar. De kosten van een dergelijk onderhoud wegen niet op tegen de cultuurhistorische waarde van de brug.

(12)

Op basis van het advies van Rijkswaterstaat, het advies van de Gemeentelijke monumentencommissie dat zorgvuldig tot stand gekomen is en op basis van de bovenstaande aspecten, is de conclusie getrokken dat de boogbrug niet bijzonder genoeg is om in aanmerking te komen voor de status van gemeentelijk monument.

* Monumentenadviescommissie
* landschap bemoeit.

Nieuwegein

Besluit
Wij hebben het advies van de gemeentelijke monumentencommissie en Rijkswaterstaat overgenomen en hebben besloten uw verzoek tot aanwijzing af te wijzen.

Bezwaar
Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u bezwaar maken binnen 6 weken na verzenddatum van deze brief. U kunt uw bezwaarschrift richten aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nieuwegein, postbus 1, 3430 AA, Nieuwegein. Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en moet in ieder geval het volgende bevatten: uw naam en adres, een datum, een omschrijving van het besluit waartegen uw bezwaar zich richt en de gronden van uw bezwaar.

Als u bezwaar maakt, wordt de werking van dit besluit niet stopgezet. Mocht u dat willen en u heeft een spoedeisend belang, dan kunt u naast het maken van bezwaar een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Utrecht, postbus 12023, 3507 LA, Utrecht. De rechtbank brengt kosten in rekening voor een dergelijk verzoek.

Wij hopen dat u duidelijk is geworden waarom we uw verzoek hebben afgewezen. Als u toch nog een toelichting wilt over ons besluit of andere vragen hebt, dan kunt u terecht bij mevrouw E. Sleijpen (beleidsadviseur Monumenten, Archeologie en Cultuurhistorie). Haar gegevens staan boven in deze brief.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

drs. P.C.M. van Elteren
secretaris

drs. B.J. Lubbinge
loco-burgemeester

Bijlagen -Advies gemeentelijke monumentencommissie Nieuwegein
-Beoordelingsmethode gemeentelijke monumentencommissie
-Waardering boogbrug Monumentencommissie

Postbus 1 3430 AA **Bezoekadres** Martinbaan 2 3439 NN www.nieuwegein.nl
Bank Nederlandse Gemeenten 28 50 04 387

Nieuwegein

Gemeentelijke monumentencommissie

Contactpersoon Charissa van Eijk
Telefoon (030) 607 12 78
Fax (030) 604 87 81
E-mail c.vaneijk@nieuwegein.nl

College van Burgemeester en wethouders
van de gemeente Nieuwegein
Postbus 1
3430 AA NIEUWEGEIN

Datum 21 april 2010
Uw kenmerk BWT
Kenmerk GMC
Onderwerp Boogbrug Nieuwegein - Vianen

Class.nr.
Reg.nr. 2010/6525
Datum 21 APR. 2010
00
21/4
Ontvangstbev. nr.
Kopie:
Afd./B. en W.

Geacht college,

U heeft advies aan de monumentencommissie gevraagd over het verzoek tot aanwijzing van de Boogbrug Nieuwegein – Vianen als gemeentelijk monument. Het verzoek is ingediend door de Stichting Boogbrug Vianen, die de belangen van de Boogbrug behartigt. Eerder is een verzoek tot aanwijzing als rijksmonument afgewezen.

De gemeentelijke monumentencommissie heeft naar aanleiding van het bovengenoemde verzoek, de Boogbrug gewaardeerd door middel van een standaardbeoordeling op basis van een aantal vastgestelde criteria in combinatie met het toekennen van punten. De brug is beoordeeld op architectonische waarde, cultuurhistorische waarde, omgevingswaarde, ouderdom, zeldzaamheid en karakteristieke waarde.
Om voor de status van gemeentelijk monument in aanmerking te komen, is een score van 10 punten het minimum. De Boogbrug komt met een score van 7,8 niet in aanmerking voor de status van gemeentelijk monument.

De monumentencommissie kan daarom niet positief adviseren op de ingediende stukken en adviseert derhalve het college om de Boogbrug niet als gemeentelijk monument aan te wijzen.

Met vriendelijke groet,

Charissa van Eijk
Secretaris Gemeentelijke Monumentencommissie

BIJLAGE 2

BEOORDELINGSMETHODE

Beoordelingscriteria en wegingsfactoren

Voor het beantwoorden van de vraag of een object in aanmerking zou kunnen komen voor de status van gemeentelijk monument worden de volgende criteria onderscheiden en wegingsfactoren toegekend:

-	architectonische waarde	2
-	cultuurhistorische waarde	2
-	omgevingswaarde	1
-	zeldzaamheid	2
-	ouderdom	1
-	karakteristieke waarde (bijv. naar periode, plaats, architect, bouwer e.d.)	1

Waardering

Voor zover de criteria relevant zijn voor een object wordt de waarde als volgt gehonoreerd:

-	geen	0 punten
o	matige	1 punt
+	grote	2 punten

Score

Voor het verkrijgen van enigszins vergelijkbare eindbeoordelingen is achteraf een puntensysteem toegepast, gebaseerd op punten voor de waardering en wegingsfactor per criterium (zie boven).

Boogbrug – Waardering t.b.v. gemeentelijk monument

1.1 Methode
De commissieleden hebben individueel, de boogbrug per criterium gewaardeerd volgens de standaard beoordelingsmethode (zie beoordelingscriteria hieronder en tabel 1). Vervolgens zijn de punten, horende bij de waardering, per criterium als gemiddelde uitgerekend (onderste rij tabel). Ook is per commissielid de totale waardering berekend (laatste kolom tabel). De beoordelingscriteria zijn voorafgaand aan de waardering doorgesproken in relatie tot de boogbrug. Ook na afloop van de waardering zijn de beoordelingscriteria besproken in de commissie.

1.2 Beoordelingscriteria waardering

- *Architectonische Waarde*: de aan een bouwwerk toegekende waarde gerelateerd aan vormgeving, materiaalgebruik en/of detaillering.
- *Cultuurhistorische Waarde:* de aan een bouwwerk toegekende waarde gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik van dat bouwwerk door de mens in de loop der tijd.
- *Omgevingswaarde:* de aan een bouwwerk toegekende waarde gerelateerd aan de plaats van dit bouwwerk binnen een landschap en de wijze waarop dit bouwwerk het omringende landschap beïnvloed (heeft).
- *Zeldzaamheid*: de aan een bouwwerk toegekende waarde gerelateerd aan de mate van zeldzaamheid van een bouwwerk binnen de gemeente/binnen Nederland.
- *Ouderdom*: de aan een bouwwerk toegekende waarde gerelateerd aan de ouderdom van een gebouw.
- *Karakteristieke waarde*: de aan een bouwwerk toegekende waarde gerelateerd aan tijdsperiode, plaats, ontwerper, maker, functie en vorm.

1.3 Tabel 1: Weging en waardering Gemeentelijke Monumentencommissie Boogbrug

	Architectonische Waarde	Cultuurhistorische Waarde	Omgevings-waarde	Zeldzaamheid	Ouderdom	Karakteristieke Waarde	**Totaal punten**
Mevr. Kokx	0	0	+	-	-	0	
	2	*2*	*2*	*0*	*0*	*1*	***7***
Dhr. Martens	+	0	+	0	0	+	
	4	*2*	*2*	*2*	*1*	*2*	***13***
Dhr. de Waard	0	-	0	+	-	0	
	2	*0*	*1*	*4*	*0*	*1*	***8***
Dhr. Lisman	0	0	+	-	0	0	
	2	*2*	*2*	*0*	*1*	*1*	***8***
Dhr. Baars	-	-	+	0	-	0	
	0	*0*	*2*	*2*	*0*	*1*	***5***
Dhr. Blok	0	0	-	0	-	0	
	2	*2*	*0*	*2*	*0*	*1*	***7***
Mevr. v. Eijk	0	-	0	0	-	+	
	2	*0*	*1*	*2*	*0*	*2*	***7***
Gemiddelde score	***2***	***1,1***	***1,4***	***1,7***	***0,2***	***1,3***	***7,8***

1.4 Uitleg beoordeling

Om voor de status van gemeentelijk monument in aanmerking te komen, is een score van 10 punten het minimum. Op grond hiervan kan gesteld worden dat de Boogbrug niet in aanmerking komt voor de status van gemeentelijk monument. De Boogbrug scoort namelijk gemiddeld een 7,8 en zit daarmee onder de waarde 10.